

Vergaderjaar 1984–1985

18 860

Overdracht aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam van de taak van de Sociaal-Economische Raad ten aanzien van de beoordeling van bezwaren tegen commissarisbenoemingen bij structuurvennootschappen

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld, 9 juli 1985

De vaste Commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, brengt het navolgende verslag uit.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel.

Zij onderschreven in het algemeen de bezwaren van de Sociaal-Economische Raad tegen de huidige procedure. Nu de Sociaal-Economische Raad deze bevoegdheid zelf als een meer rechterlijke taak zag en de regering daarom dit wetsvoorstel indiende, konden deze leden zich daarin vinden. De keuze voor de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam achtten zij voor de hand te liggen.

Met de Raad van State leek het deze leden twijfelachtig of de te nemen beslissingen nagenoeg uitsluitend van feitelijke aard zouden zijn. Aan het door de Raad van State naar voren gebrachte bezwaar tegen de uitsluiting van het beroep in cassatie, te weten dat op deze wijze inbreuk wordt gemaakt op het voor het overige in het ondernemingsrecht geldende systeem – dat deze leden deelden – voegden zij nog toe, dat aan dit soort zaken soms zeer principiële procedureaspecten kleefden, zoals bij voorbeeld de wijze van totstandkoming van het voorstel tot kandidaatstelling. In dat verband hechtten zij vooralsnog aan het mogelijk maken van beroep in cassatie, zo stelden de leden van de P.v.d.A.-fractie tenslotte.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met instemming kennis genomen van het voorliggende wetsontwerp, dat zijn oorsprong vindt in een interim-advies van de SER uit 1983.

Bij de structuurwet, welke 1 juli 1973 in werking is getreden, was deze taak opgedragen aan de SER, die het dagelijks bestuur van de SER op zijn beurt hiermede belast heeft. De leden van de C.D.A.-fractie achtten de overdracht van de behandeling van bezwaren van de ondernemingsraad en van de algemene vergadering van aandeelhouders tegen voorgenomen commissarisbenoemingen bij structuurvennootschappen aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam juist. Met de SER meenden deze leden dat aan de bestaande situatie zo gauw mogelijk een einde dient te komen, hetgeen betekent, dat een snelle behandeling van het voorliggend wetsontwerp zoveel mogelijk bevorderd moet worden.

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), G. C. van Dam (CDA), Kosto (PvdA), voorzitter, Salomons (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), Evenhuis-van Essen (CDA), Wessel-Tuinstra (D'66), Tripels (VVD), ondervoorzitter, Buikema (CDA), Van der Burg (CDA), Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Lankhorst (PPR), Van den Toorn (CDA), Van Es (PSP), Dales (PvdA), Janmaat, Korthals (VVD), Wiebenga (VVD), De Grave (VVD), Lucassen-Staутtener (VVD), Vermeend (PvdA).

Plv. leden: Van den Bergh (PvdA), Alders (PvdA), De Kwaadsteniet (CDA), Stermerdink (PvdA), vacature PvdA, Gualthérie van Weezel (CDA), Groenman (D'66), Dees (VVD), Cornelissen (CDA), Borgman (CDA), Leerling (RPF), Kraaijeveld-Wouters (CDA), Laning-Boersema (CDA), Brouwer (CPN), Van Ooijen (PvdA), Van Dis (SGP), Hermans (VVD), Jacobse (VVD), Rempt-Halimans de Jongh (VVD), Lauxtermann (VVD), Wallage (PvdA).

Rechterlijke toetsing van bezwaren van ondernemingsraad en algemene vergadering van aandeelhouders biedt, nu de wet zelf de objectieve gronden bevat, waarop bezwaar kan worden gemaakt, meer waarborgen dan de SER kan geven. Toch wensten de leden van de C.D.A.-fractie op te merken, de gedane uitspraken van de SER op dit gebied van groot gewicht te achten op het terrein van de structuurwetgeving. Nu de SER zelf van oordeel is, dat hij niet het meest aangewezen orgaan is om te oordelen over de bezwaren tegen een commissarisbenoeming, past het de wetgever te bevorderen, wat destijds in meerderheid door de Kamer bij de behandeling van het wetsontwerp 10 751 door de verwerping van een amendement-Rietkerk is afgewezen.

De leden van de C.D.A.-fractie achtten het van belang erop te wijzen, dat ook de behandeling bij de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam met de meeste spoed moet kunnen verlopen, omdat het ongewenst is, dat lange tijd onzekerheid bestaat voor de raad van commissarissen of de voorgestelde commissaris inderdaad benoemd kan worden.

Tenslotte vroegen deze leden of het juist is, dat uit het Nader rapport aan de Koningin van 11 februari 1985, blz. 5 moet worden opgemaakt dat voor de procedure bij de Ondernemingskamer de ondernemingsraad als orgaan van de vennootschap wordt aangeduid.

Het zou geen verbazing wekken, zo veronderstelden de leden van de V.V.D.-fractie, dat zij zich, gezien het (verworpen) amendement-Rietkerk op wetsvoorstel 10 751, zich in het algemeen konden verenigen met het voorstel de taak tot het beoordelen van de bezwaren tegen commissarissen-benoemingen bij structuurvennootschappen van de Sociaal-Economische Raad over te dragen aan de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam.

Het verheugde hen, dat de bewindsman hiermee in grote lijnen het interim-advies van de SER had overgenomen. Met de minister waren zij echter van mening, dat er geen reden bestaat, in dit geval van de verplichte procesvertegenwoordiging in de verzoekprocedure af te zien, zeker nu de betrokkenen zich bij de mondelinge behandeling niet door een procureur behoeven te laten vertegenwoordigen of bijstaan.

Iets minder positief stonden zij tegenover de afwijzing van het advies om bij de beoordeling van bezwaren tegen de benoeming van een commissaris met de meeste spoed te handelen, doch het oordeel daarover maar aan de rechter over te laten.

Zij konden zich niet voorstellen dat daar, waar het nog al eens gaat om weliswaar feitelijke, maar dikwijls toch persoonsgebonden bezwaren, die voor de betrokkene buitengewoon emotioneel kunnen zijn en gevolgen kunnen hebben voor het maatschappelijk aanzien, deze niet altijd met de meeste spoed behandeld behoren te worden. De onzekerheid over de lengte van de procedure zou menige bekwame commissaris er toe kunnen brengen de lier maar aan de wilgen te hangen; een zelfde reactie derhalve, die de bewindsman terecht zelf reeds vreesde, indien de mogelijkheid van cassatie zou worden geopend. (Daar komt dan nog bij het feit, dat daaraan tot op heden geen behoefte blijkt te bestaan).

Eveneens vroegen de aan het woord zijnde leden van de V.V.D.-fractie zich af, aan welke bezwaren de minister denkt, die aanleiding zouden kunnen zijn om tot een niet-openbare behandeling te besluiten; een behandeling die de voorkeur van de SER geniet. De vraag is gerechtvaardigd of het incidenteel besluiten tot een niet-openbare behandeling de betrokken te benoemen commissaris niet reeds in een vervelende positie manoeuvreert, met alle maatschappelijke gevolgen van dien.

De leden van de V.V.D.-fractie begrepen niet waarom in het kader van dit voorstel niet kon worden overgegaan tot het opvolgen van het SER-advies, om ook klachten over de schending van procedurevoorschriften onder te brengen bij de Ondernemingskamer in plaats van bij de gewone rechter. Zij meenden dat een dergelijke wetswijziging, in tegenstelling tot de opvatting van de bewindsman, inderdaad meer thuishoorde bij dit onderwerp dan

bij het hoofd- en vervolgadvis van de SER betreffende Raden van Commissarissen. Wellicht kan de bewindsman nog eens aangeven, waarom dit voorstel van de SER zo aanzienlijk veel verder strekt dan de overdracht van de taak van de SER naar de Ondernemingskamer, zo stelden de leden van de V.V.D.-fractie.

Ten slotte vroegen deze leden zich af op welke wijze en wanneer de problemen van een veroordeling tot het betalen van proceskosten bij andere procedures, in het bijzonder voor de leden van een ondernemingsraad, worden opgelost. De onlangs door de media gesignaleerde problemen, die ook uit de inventarisatie van zorgen rond de WOR, geëntameerd door de Tweede Kamer, naar voren zijn gekomen, vragen om een «spoedbehandeling».

De voorzitter van de commissie,
Kosto

De griffier van de commissie,
Kerkhofs